

TÁJÉKOZTATÓ VASTAGBÉL-TÜKRÖZÉSHEZ VÉGZETT ÉRZÉSTELENÍTŐ ELJÁRÁSOKRÓL

Tisztelt Páciensünk!

Ön egy eszközös vastagbél diagnosztikai vizsgálat (colonoscopia), s esetleg vele együtt elvégzett kis orvosi beavatkozás (mintavétel, kis nyeles növedék eltávolítása stb.) előtt áll. Az eljárás a betegek többségénél nem okoz jelentős fájdalmat, de kétségtelenül kényelmetlen. Vannak, akik lelkiileg viselik rosszul az ilyen jellegű beavatkozásokat.

A colonoscopia altatásban való elvégzése, -amely sok országban általános- ezektől a kellemetlenségektől kíméli meg Önt.

A betegek többsége, - mint a műtéti altatásnál, - aggódik az eljárás sikeréért, fél a várható fájdalomtól, de még többen félnek az altatástól, annak esetleges szövődményétől.

Reméljük, hogy ez a tájékoztató, amelyben megpróbáljuk röviden ismertetni az intézményünkben ehhez az eljáráshoz alkalmazott altatás módszereit és azok esetleges szövődményeit, megnyugtató választ ad az altatással kapcsolatos problémáira!

Kérjük, a tájékoztatót olvassa el figyelmesen, és ha bármilyen kérdése volna, több információt vagy, részletesebb választ szeretne kapni az Ön speciális kérdésére, forduljon bizalommal altató orvosához!

A fájdalmas vizsgálatokat, kezeléseket, műtéteket érzéstelenítésben (idegen szóval: anesztéziában), a fájdalomérzés kikapcsolásával végezzük. Az érzéstelenítés elvégzése és egyúttal az életfontosságú szervműködések – légzés, keringés – ellenőrzése és szükséges mértékű támogatása, az altatóorvos (a már eléggé közismert idegen szóval: aneszteziológus) feladata és felelőssége.

Az aneszteziológus és a vizsgálatot, műtéti beavatkozást végző orvos együttműködése feltétele az Ön biztonságának és az elvégzett beavatkozás sikerének. Ezen kívül azonban az Ön segítségére is szükség van a sikerhez. Ezért tájékoztatjuk részletesen arról, hogy mit kell tennie a műtétet megelőző napokban, illetve órákban, milyen vizsgálatoknak, előkészítéseknek kell megtörténnie ahhoz, hogy érzéstelenítését a legkedvezőbb körülmények között végezhesük el. Tájékoztatnunk kell arról is, mi várható, és mit kell tennie a vizsgálat utáni időszakban.

Kötelességünk felhívni a figyelmét arra, hogy az érzéstelenítés és a vele kapcsolatos eljárások bizonyos kockázattal járnak. Az esetleg fellépő szövődmények többsége enyhe, átmeneti kellemetlenséget okoz, azonban nagyon ritkán esetleg súlyos szövődmények is előfordulhatnak.

Kórházunk munkatársai jól ismerik ezek megelőzésének és elhárításának lehetőségeit, és képesek a kockázatot a legkisebbre csökkenteni.

A kockázat az Ön szervezetének állapotától is függ. Ha úgy ítéljük meg, hogy a beavatkozás várható eredménye bármilyen oknál fogva nincs arányban a reális kockázattal, Önnel megbeszélve javasolni fogjuk a beavatkozás halasztását vagy elhagyását. Az aneszteziológia mai lehetőségeinek birtokában erre igen ritkán kerül sor.

A vizsgálat előtt találkozhat az aneszteziológussal, aki tájékoztatja Önt minden olyan részletről, amely érdekli. Ezt megelőzően kérjük, töltsen ki a mellékelt „Aneszteziológiai kérdőívet” és olvassa el a „Beleegyző nyilatkozatot”, hogy az aneszteziológussal történt megbeszélés után azt nyugodtan aláírhasa.

Előkészületek az érzéstelenítésre

A beavatkozást megelőzően rendszerint különböző vizsgálatok szükségesek. Ezek egy része a gyanított betegség kizárását vagy megállapítását, más része a szervezet általános állapotának, az érzéstelenítés és beavatkozás kockázatának megítélését szolgálják.

A műtéti előkészület részeként szükség lehet néhány gyógyszerre. Azoknak a betegeknek az esetében, akik rendszeresen szednek valamilyen gyógyszert, azok adagolását, bevételének pontos idejét előírjuk. A műtét napján szükséges gyógyszeres előkészítést pontosan meghatározzuk

Fontos, hogy az altatás miatt a vizsgálatra üres gyomorral érkezzen. Ennek a szabálynak a megszegése az érzéstelenítés alatt hányáshoz, a hányadék belélegzéséhez vezethet, súlyos tüdőszövődményeket okozva.

A vizsgálat érzéstelenítésére leggyakrabban használt módszereink:

Általános érzéstelenítés (altatás, narkózis)

Az általános érzéstelenítés – vagy ahogyan a mindennapokban hívjuk, az altatás – igen mély alvásszerű állapotot hoz létre, amelyben a fájdalomérzet teljesen megszűnik.

Ehhez a vizsgálatához rutinszerűen kétféle eljárást, illetve ezek kombinációját alkalmazhatjuk.

Az egyik lehetőség a **„vénás altatás”**. Ilyenkor az altatószert a vénába már behelyezett tűbe, ill. az infúziós oldatba adjuk. Rövid beavatkozásokhoz elegendő lehet, egy a vénába adható altatószer, egyszeri befecskendezésével létrehozott narkózis. Hosszabb beavatkozásokhoz a vénás gyógyszeradagolást folytatjuk.

A másik lehetőség az ún. **„inhalációs anesztézia”**. Ennél a módszernél a narkózt altatógázok belélegeztetésével hozzuk létre. Az oxigént és az

A vizsgálatban vérnyomásmérés és szívverésszámlálás után minden páciensünknek infúziót kötünk be. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy valamelyik alkaron vagy kézhatáron lévő visszérbe (vénába) vékony műanyag tűt vezetünk be, amelyen keresztül a műtét alatt sóoldatot adunk. A tű behelyezése okozhat némi kellemetlenséget, egyébként az eljárás fájdalomtalan. A következő lépés a beteg ellenőrzéséhez szükséges eszközök (pl. EKG) csatlakoztatása.

Az altatás alatt az aneszteziológus folyamatosan ellenőrzi az Ön vérnyomását, szívverését, légzését, a szervezet oxigén ellátottságát és általában az összes alapvető életműködését. Természetesen csak a feltétlenül szükséges eszközöket alkalmazzuk.

altatógázokat tartalmazó gázkeveréket egy, az arcra, vagy a gégére illesztett speciális maszkon át lélegeztetjük be.

Oxigén adására, a légutak szabadon tartására mindkét módszer esetében szükség van.

Ehhez a már említetteken kívül más eszköz használatára ritkán kerül sor. Az Önnél tervezett vizsgálatnál, illetve a hozzá elvégzendő altatásnál arcmaszkot használunk. Intubációra - az erre a célra kialakított csőnek a gégén át a légcsőbe vezetése – csak kivételesen lehet szükség.

A lehetséges ritkán alkalmazott harmadik lehetőség, amikor **a vénásan elkezdett altatást altatógázok belélegeztetésével egészítjük ki.**

Bővebben az érzéstelenítés kockázatáról és néhány szövődményéről

Súlyos, életveszélyes aneszteziológiai szövődmények (pl. szívmegállás) az egyébként egészséges egyéneknél nagyon ritkán fordulnak elő. Egyes szervek (ill. szervrendszerek) betegségeiben szenvedőknél szövődmények kialakulásának kockázata természetesen nagyobb. A szövődmények elkerülését szolgálja az életfontosságú szervek működésének ellenőrzése az érzéstelenítés során. Megfelelő eszközök alkalmazásával a szövődmények létrejöttét korán észleljük, és megfelelő kezeléssel azok súlyosbodását, következményeit elháríthatjuk.

Bizonyos gyógyszerekre való túlérzékenység következményei is lehetnek súlyosak, ezek többsége előre nem látható. Ha tud arról, hogy valamilyen gyógyszerre túlérzékeny lenne, vagyis annak alkalmazásakor korábban kellemetlen szövődmények támadtak, kérjük, mondja el ezt az Önt vizsgáló aneszteziológusnak.

Igen ritka, de súlyos szövődménye az érzéstelenítési eljárásoknak a hirtelen kialakuló, magas lázzal járó állapot. Ennek eredete nem pontosan ismert, a szokásos lázcsillapítókkal nem kezelhető, és végzetes kimenetelű is lehet. Ezt a váratlan lázas állapotot ismeretlen módon, az általánosan használt gyógyszerek is provokálhatják arra érzékeny egyéneken. Ezért kérjük, ha ilyen jellegű szövődmény vérszerinti rokonságban előfordult, azt jelezze aneszteziológusának.

A vénába vezetett tűk, és a rajtuk keresztül beadott gyógyszerek ingerelhetik a véna falát. Ez fájdalmat okozhat az altatószer befecskendezése során, és az ér gyulladáshoz, esetleg elzáródáshoz vezethet.

Intubálás következményeként előfordulhat enyhe átmeneti torokfájás, rekedtség, és igen-igen ritkán a légutak sérülései (pl. nyálkahártya sérülések, már beteg fogak kitörése, meglazulása stb.)

Fertőzéses szövődmények szintén ritkák és általában olyan betegeken fordulnak elő, akiken az érzéstelenítést megelőzően már valamiféle légúti betegség, felső légúti hurut, lázas, náthás állapot állt fenn. A dohányzás is jelentős kockázati tényező a légúti gyulladások kialakulásában.

Az altatás leggyakoribb szövődménye a hányinger, hányás, amelynek előfordulása az általunk használt gyógyszerek estében nem haladja meg a 3-5 %-ot, de előfordulásuk lehetősége nem zárható ki. Viszonylag gyakori szövődmény még a közvetlen ébredési szakban a didergés, amelyet az altatás alatti hőreguláció-zavar okoz. Ez a szövődmény rendszerint rövid időn belül elmúlik.

A relatíve gyakori szövődmények nem járnak súlyos következménnyel, rendszerint gyorsan spontán elmúlnak, vagy jól kezelhetők, megszüntethetők.

A szövődmények elkerülése érdekében kérjük, tartsa be az alábbi kéréseinket:

Az altatást megelőző napokban kérjük

- ✓ a tervezett altatást megelőzően két héttel hagyjon fel a dohányzással
- ✓ tudja meg háziorvosától, milyen betegségek miatt kezeli Önt
- ✓ gyűjtse össze a rendszeresen használt gyógyszerek neveit
- ✓ gyűjtse össze az előző zárójelentéseit, és mutassa meg az aneszteziológusának

Az altatást megelőző napon kérjük

- ✓ csak folyadékot fogyasszon (ez a megszorítás a vizsgálat miatt szükséges)
- ✓ a műtétet megelőző hat órában semmit se fogyasszon szájon át
- ✓ lefekvés előtt vegyen alapos tisztasági fürdőt
- ✓ este, ha egyébként is szokott, vegye be nyugtató, altató tablettáját
- ✓ ne dohányozzon
- ✓ vegye le és helyezze biztonságba gyűrűit, fülbevalóit és egyéb ékszereit

A vizsgálat előtt kérjük

- ✓ végezze el a szokásos tisztálkodási teendőit
- ✓ távolítsa el a körömlakkot, ajakrúzszt és egyéb kozmetikumot
- ✓ vegye be az előírt gyógyszereket az előírt időben
- ✓ a vizsgálatra indulás előtt távolítsa el a kivehető fogműveket, protézist, kontaktlencsét, műhajat, stb.

A műtét után

- ✓ az Ön biztonsága érdekében az altatást követő periódusban állapotát, szervezete funkcióinak egyensúlyát szigorúan ellenőrizzük, mindaddig, amíg cselekvőképessége, tiszta tudata vissza nem tér.
- ✓ a Kórházat csak akkor hagyhatja el, ha a fentiekről az Ön felügyeletét ellátó orvos meggyőződött
- ✓ az altatást követően 24 órán belül ítélőképessége megváltozhat, ezért önállóan ne közlekedjen, a kórházat csak kíséreléssel hagyhatja el!
- ✓ Ne hozzon olyan döntéseket, amelyek sorsát, (pl. anyagi helyzetét stb.) jelentősen befolyásolják. Ne írjon alá szerződéseket, kötelezvényeket stb.

A fentiekben tisztességes tájékoztatást igyekeztünk adni Önnek a műtéti érzéstelenítésről. Úgy tűnhet, túl sok szövődményről, komplikációról esett szó. A súlyos szövődmények nagyon ritkán következnek be, előfordulásuk valószínűsége nem nagyobb, mint egy közlekedési baleseté, és természetesen valamennyien közlekedünk.

Szeretnénk megnyugtatni Önt, hogy kórházunk rendelkezik mindazokkal a feltételekkel (gyógyszerekkel, műszerekkel és szakemberekkel), amelyek garantálják a műtéti érzéstelenítés biztonságát.

Dátum:

.....
orvos aláírása

.....
beteg (jogi képviselője) aláírása